

ควรทำอย่างไร

พระอาจารย์สงบ มนฺสฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๓

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

โยม : เสรีแล้วนะครับ แล้วจิตมันสงบตั้งมั่นแล้วนะครับ แล้วก็ผมไม่แน่ใจว่าที่เป็นสงบของผมนี้เป็นสัมมาสมาธิหรือว่ามีจิตสมาธิ คือว่าตอนที่นั่งพุทโธไปเรื่อยๆ ครับ แล้วลมหายใจก็ค่อยๆ หายไป ร่างกายหายไป มันเหลือแต่ความรู้สึกตัวอยู่เฉยๆ แล้วก็เกิดเป็นแสงสว่างขึ้นมาครับ แต่ไม่แน่ใจว่าผมต้องทำอะไรต่อไปครับ หลังจากนั้น

หลวงพ่ : โอ้เวลาพูดมันพูดได้ทั้งนั้นนะ ถ้าพูดถึงโดยคำ ถ้าโดยคำทางพวกสสารมันจะมีค่าของมันตามธรรมชาติของมัน อันนี้เราว่าพุทโธ พุทโธหายนี้ แล้วอาการเริ่มต้นก่อนที่กำหนดพุทโธอย่างไร แล้วมันหายอย่างไร

โยม : ครับ คือตอนที่ทำก็คือว่า ลมหายใจเข้าก็บิรกรรม พุท นะครับ ลมหายใจออกก็บิรกรรม โธ ก็บิรกรรมไปเรื่อยๆ สักพักหนึ่งเดียวเขาก็เริ่ม จิตมันเริ่มแบบมีความชัดเจนขึ้นมา แล้วลมหายใจเริ่มหายขึ้นเรื่อยๆ ครับ แล้วก็มีส่วนหนึ่งที่หายไปแล้วมันเหลือแต่ความรู้สึกคือจิตเหมือนกับว่ามันดิ่งลงไป ใน ตกไปในความมืดนะครับ คือมันหมุนตัวๆ ลงไปเลย พอสักพักหนึ่งก็เกิดเป็นแสงสว่างขึ้นมา แล้วก็เกิดมีปิณฑีความสุขมากแล้วน้ำตาก็ไหล แล้วก็ตอนนั้นผมมีความรู้สึกที่สงสารตัวเอง แล้วก็สงสาร มันมีความรู้สึกสงสารขึ้นมาโดยไม่รู้ว่ามีมาจากไหนครับ มันก็ไหลออกมา น้ำตาก็ไหลไม่หยุดเลย แล้วก็รู้สึกมีความสุขมาก เออ แล้วก็ก็เป็นความสว่างไสวอยู่อย่างนั้นครับ แต่ว่าตอนนั้นคือว่าความรู้สึกตัวไม่มี เวทนาไม่มีแล้ว แล้วก็เหลือแต่จิตที่สว่างอยู่เฉยๆ ครับ

หลวงพ่ : นั่น ที่เป็นนี้กับปัจจุบันห่างกันนานแค่ไหนแล้ว

โยม : ห่างกันนานแล้วครับ คือตอนที่ผมเป็นนี้ ผมบวชอยู่ ๑๕ วันนะครับ

หลวงพ่ : พ.ศ. ?

โยม : พ.ศ. เออ...ประมาณ ๑๕ ปีได้แล้วครับที่ผ่านมา แล้วก็ไม่ได้ทำต่อ เพราะว่าไม่แน่ใจว่า สิ่งที่เราเห็นสิ่งที่ทำนี้มันถูกต้องหรือเปล่า แล้วตอนหลังก็มีครูบา อาจารย์บอกว่าไม่ให้บริกรรมพุทโธมั่ง หรือว่าไม่ให้ไปติดสมณะมั่ง ผมก็เลยทิ้งหมดเลย แล้วก็มานั่งแบบว่าไม่บริกรรมไม่อะไร มานั่งอยู่เฉยๆ ซึ่งปรากฏว่ามันไม่เคยเกิดผล อย่างนั้นอีกเลย คือจิตไม่เคยมีความสุข หรือสงบอย่างนั้นอีกเลย ครับ

หลวงพ่ : ถามดูใจ ถามว่าเวลาที่พุทโธแล้วมันเป็นสมาธิ เพราะโดยปัจจุบันที่ทำการนี้ หลอก หลอกตัวเองหมดเลย สังคมที่ปฏิบัติกันอยู่ตอนนี้ หลอกตัวเองหมดเลย แต่ถ้าเป็นข้อเท็จจริง ย้อนกลับมาที่นี้ ข้อเท็จจริงพระพุทธเจ้าสอนตรงนี้ พระพุทธเจ้าสอน ปัจจัตตัง ความรู้เฉพาะตนเลย ปัจจัตตัง สันติภูมิจโกคือการเผชิญหน้ากับความจริง ธรรมชาติของพระพุทธเจ้านี้คือการเผชิญกับความจริง เราไปเจอกับความจริง เช่นความทุกข์ที่เราเจอกันนี้ ทุกคนเผชิญมันมาทั้งนั้นนะ เสียใจ ปวดเจ็บ ปวดร้อนในหัวใจนี้ เราเผชิญความจริงมาทั้งนั้น แต่จะพุดออกมาหรือไม่พุดออกมาก็เท่านั้นเอง

ฉะนั้นเวลาเราเข้าไปปฏิบัติ มันก็ต้องเข้าไปเผชิญกับความจริงอย่างนั้น มันถึงจะเป็นข้อเท็จจริง พระพุทธเจ้าถึงสอนสันติภูมิจโก ปัจจัตตังรู้จำเพาะตน แล้วรู้จริงๆ ฉะนั้นเวลาโยมถามว่า ถ้าบอกขณะจิตมันสงบมันสว่างไสวนี้ โดยเท่าที่เราฟัง โดยทั่วไปนะเมื่อก่อนเราก็คิดว่าชาวพุทธนี้มันต้องพุดความจริงกันหมดเลย แต่โดยประสบการณ์ของเราเนี่ย โทษนะ ชาวพุทธโกหกหมดเลย แต่นี้พอชาวพุทธโกหกหมดเลย แล้วโยมถามว่าจิตมันสงบหรือมันสว่างนี้ เราไม่เชื่อ เราต้องถามก่อนโดยข้อเท็จจริง ถ้าข้อเท็จจริงนี้ คนถ้าเป็นจริงมันจะพุดออกมาได้ คนถ้าประสพเองนี้ เช่นเราทุกข์มาเองนี้ ทำไมจะพุดไม่ได้ ทุกข์เกือบตาย นี่พุดไม่ได้ ความทุกข์นี้บ่นได้ทั้งวันเลยเพราะอะไร เพราะทุกข์จริงๆ แต่ถ้ามันไม่ประสพจริง มันพุดไม่ได้หรอก

นี่พุดถึงเวลาโดยทั่วๆ ไปนะ สว่างๆ สงบๆ นี้ โลกของตัวเองทั้งนั้นเลย เพราะมันไม่เป็นความจริง ไม่เป็นความจริงคือว่าเราจำทฤษฎีมาเป็นตรรกะมา พุดมาโดยความคาดหมาย ไม่เป็นความจริง ที่นี้ความจริงนี้ ความจริงมันยืนยันตรงนี้ ยืนยันตรงที่ว่าถ้าจิตมันลงจริง แล้วลงจริงอย่างนี้ เพราะเราถามว่าจริงเพราะเหตุใด คนที่ปฏิบัติมา

อย่างเช่นพวกโยมทำมาหากินนี้ เราหาเงินมาขายใหม่ กว่าเราจะหาเงินหาทองมา มันเป็นเรื่องแสนยากทั้งนั้นนะ

คนปฏิบัติมานี้กว่าจะได้ความจริงขึ้นมา มันลงทุนลงแรงมากน้อยขนาดไหน แต่นี่พอบอกเราถามว่าบวชเราทำอะไร บวชกี่วัน ปฏิบัติกี่วัน ถ้า ๑๕ วันอย่างนี้ คำว่า ๑๕ วัน คือว่ามาบวชเวลาปฏิบัติมันแบบว่าช่วงมันสั้น ถ้าช่วงมันสั้นอย่างนี้แสดงว่ามันเป็นบุญญาริการ มันเป็นบุญไฉ การปฏิบัติมันเป็น.. อย่างเช่นเราทำ เราทำธุรกิจนี้เห็นใหม่ บางคนหาเงินโดยซื้อเท็จจริงเห็นใหม่โดยตลาด ไอ้โฮ ลำบากมากเลย แต่บางคนนี่ ไอ้โฮ วาสนามันดีนี่ ทำอะไรเป็นเงินเป็นทองไปหมดเลย นั่นวาสนาของเขา

นี่ก็เหมือนกัน เวลาปฏิบัติ เวลาปฏิบัติโดยซื้อเท็จจริงนี้ต้องล้มลุกคลุกคลานมา มหาศาลเลย แต่ถ้าคนมันมีวาสนาทำอะไรก็ประสบความสำเร็จไง อย่างนี้เราเรียกว่าสัม หล่น ถ้าสัมหล่นนี้ ถ้าเป็นสัมมันหล่นเข้าไปแล้วนี้ หล่นแล้วมันไปรู้เข้าเห็นใหม่ พอรู้ เข้ามันก็ฝังหัว มันก็เป็นนี่เรียกว่าปัจเจกจิต มันรู้เฉพาะจิต รู้เฉพาะจิตนี้มันไม่มีครูบา อาจารย์ไหนที่จะรู้จริง เราบอกเออเนี่ยมันเป็นความจริง เหมือนกับโลกนี้เขาใช้เงินกัน นี่เงินปลอมทั้งนั้นเลย เงินจริงไม่มีอยู่ในท้องตลาดเลย มันใช้เงินปลอมจนมันเข้าใจว่าเงินปลอมเป็นเงินจริงนะ ไอ้เรามีเงินจริงขึ้นมาเนี่ย มันก็บอกว่านี้ปลอม แต่มันใช้กันนี้ มันก็หลอกลวงกันเอง สังคมมันหลอกลวงหมด

ยิ่งพูดว่าเขาให้ทิ้งพุทธโศกฯ นี้ แล้วเขาบอกว่าพุทธโศกฯ เป็นสมณะ มันเป็นเรื่องที่น่ากลัวที่น่าละอาย ทุกคนไม่กล้าทำนะอายเขาไปหมดเลย แต่เพราะมันเป็นความไม่รู้จริง ถ้าเป็นความจริง อย่างเช่นเรานั่งอยู่นี่นะ เราปฏิเสธไม่ได้เลยว่าเราเป็นเด็กมาก่อน ใครจะปฏิเสธไม่ได้เลย เราเป็นทารกกันมาก่อนทั้งนั้นเลยนั่งอยู่นี่ เราจะโตเป็นผู้ใหญ่เลยนี้ มันเป็นไปได้หรือ เราเป็นทารกมาก่อน ย้อนกลับมาในการปฏิบัติ ถ้าไม่มีศีล สมาธิ ปัญญา อ่ามาพูดกัน มันบอกว่าพวกเรานั่งกันอยู่นี้โดยที่ไม่ผ่านเป็นเด็กมาเลยนี้ ไอ้เขาก็เชื่อนะ สังคมไทยมันเชื่อหมดเลย เอ้อ กูก็งง เอ้ มันเชื่อกันได้อย่างไร

ถ้าปฏิเสธสมาธิ ปฏิเสธสติ คือการปฏิเสธพื้นฐานของจิตที่การกระทำที่ปฏิบัติ เป็นไปไม่ได้เลย แล้วพอเราจะกลับไปตรงที่ทำความเข้าใจนี้ เขาบอกว่าสิ่งนี้เป็นสมณะ มันไม่เป็นวิปัสสนา ไม่เกิดปัญญา อ้าว เด็กมันจะไปหากินได้อย่างไรวะ เด็กก็ต้องพ่อแม่เลี้ยงมันมา เออ ไม่มีเด็กก็ไม่มีผู้ใหญ่ ไม่มีสมาธิไม่มีตัวจริงขึ้นมา ไม่มี

หลักเกณฑ์ขึ้นมา มันจะมีปัญหาขึ้นมาได้อย่างไร ปัญญาจะเกิด เกิดต่อเมื่อเราเป็นผู้ใหญ่แล้ว เรามีการศึกษา เรามีประสบการณ์ในชีวิตแล้ว เราจะเอาปัญญานี้ไปประกอบธุรกิจ นี่ไง จิตถ้ำมันมีสมาธิของมัน มันมีพื้นฐานของมันแล้วมันจะออกไปใช้โลกอุดรปัญญา ปัญญาที่ฆ่ากิเลส ไม่ใช่ปัญญาที่เขาใช้กันอยู่นี้หรอก ปัญญาที่โลกใช้กันอยู่นี้เขาเรียกโลกีย์ปัญญา

พวกศาสตราจารย์ดอกเตอร์ต่างๆ นี่ โทษนะ ลูกศิษย์ดอกเตอร์เยอะ ดอกเตอร์ทั้งนั้นเลย โทษนะ ดอกเตอร์ โทษนะนี่โง่ฉิบหายเลย เพราะดอกเตอร์นี่มึนรู้ไปหมดทุกอย่างเลยนะ แต่มึนไม่รู้จักตัวมึนเอง ความสุขความทุกข์นี่ ดอกเตอร์ทั้งนั้นนะร้องไห้ทั้งนั้นนะ ดอกเตอร์เม่งร้องไห้ทุกข์กันทั้งนั้น ดอกเตอร์ทั้งนั้นนะ ดอกเตอร์โง่ฉิบหาย พระพุทธเจ้าไม่ต้องการตรงนี้ๆ วิชาชีพนะเราเรียนทันกันได้ แต่ความรู้ทันตัวเองเพื่อจะปลดเปลื้องจิตเรานี้ โอ้ความทุกข์อันนี้ อันนี้มันวัดค่าเป็นเงินไม่ได้ แต่มันจะให้สุขให้ชีวิตมีคุณค่าขึ้นมาจากตรงนี้

ที่นี้ย้อนกลับมาเพราะอะไร เพราะเราจะฟังไง คนมาหาเยอะแล้วพูดมาเรื่องการภาวนา ส่วนใหญ่แล้วมันทิ้งพระพุทธเจ้า ทิ้งข้อเท็จจริงของพระพุทธเจ้า ไปเอาวิทยาศาสตร์ เอาตรรกะ เอาปรัชญา ตรรกะปรัชญานี้เอาไว้ชู้ดกันนี้ ชู้ด ชู้ด เวลาพูดนี้มันมันส์ใจ พูดปรัชญานี้มันซึ่งใจ โอ้โฮ มันแทงหัวใจเลยนะพูดปรัชญานี้ แหมซึ่งใจเลย เอาไว้ชู้ดขาดปรัชญานี้แก้กิเลสไม่ได้หรอก นี่ถ้าเราทิ้งตรงนั้น ทิ้งพระพุทธเจ้าหมดนะ ไปเอาตรรกะกัน ไปเอาปรัชญา เอาความคิด เอาความซาบซึ้งกัน แล้วซาบซึ้งแล้วพูดกันเข้าใจนะ

แต่ถ้าจะกลับมาหาพระพุทธเจ้า กลับมาพุทธโชนี กลับมาความสุขของใจนี้ ถ้าความสุขของใจอย่างนี้นะ ความซาบซึ้งมันลึกซึ้งกว่าอีกถ้าคนเป็นจริง แต่มันทำได้ยาก นี่พอเป็นสมาธิขึ้นมาแล้ว จะทำอะไรต่อไป ต้องกลับไปตรงนั้น ตรงนั้นคือจุดสตาร์ท คนจะทำธุรกิจนี้ เราตั้งบริษัทจดทะเบียนบริษัทกันแล้ว เราจะทำธุรกิจเราต้องเปิดบัญชีใหม่ ถ้าเราไม่มีบัญชีนี้รายรับรายจ่ายมันจะเข้าออกได้อย่างไร ถ้าในการประพฤติปฏิบัตินี้ ถ้าเราไม่เปิดจิตของเรา ฐิติจิตขึ้นมาเพื่อความรู้เพื่อการปลดเปลื้องทุกข์สุขในหัวใจนี้ เอ็งจะเริ่มต้นกันที่ไหน แล้วเอ็งปฏิบัติสมาธิได้ไง สมาธิคือขั้วใจ ขั้วคืออะไร คือฐานเดิมของจิตใจ

เรานั่งกันอยู่ที่นี่ เราทำประจําเนะ นี่นั่งนี่เกิดมาจากไหน เราเกิดมาจากท้องแม่ แล้วจริงหรือเปลววะ เพราะอะไร เพราะท้องแม่บางครอบครัวนะเขาเป็นหมัน เขาก็มีเพศสัมพันธ์เหมือนกัน เขามีไข่เหมือนกัน มีสเปิร์มเหมือนกัน ทำไมมันไม่เกิดเด็กนะ แล้วมันเกิดจากท้องแม่ มันเกิดจากกรรมนะมัน เกิดมาจากกรรม เกิดในจิตของเราเอง จิตของเราเองนี่ปฏิสนธิจิตที่เป็นนามธรรมความรู้สึกนี้ มันไปเกิดในไข่ เกิดในครรภ์ เกิดในน้ำคร่ำ เกิดในโอปปาติกะ กำเนิด ๔ ของวิญญูะ จิตดวงนี้จะไปเกิดตลอด แล้วพอจิตดวงนี้มาเกิดเป็นมนุษย์นี่ เพราะมนุษย์สมบัติเรามีสร้างมามนุษย์สมบัติ มนุษย์สมบัติขึ้นมาเกิดเป็นมนุษย์ มนุษย์มีอะไร มนุษย์มีกายกับใจ แล้วความสุขความทุกข์มันอยู่ที่ไหน มันอยู่ที่ใจ แล้วถ้าเราไม่กลับไปสู่ที่ใจ เราจะแก้ แก้ที่ไหน

ไฟไหม้บ้าน มันไปดับนุ่น อเมริกานุ่นนะ แล้วก็ปล่อยให้แมงไฟไหม้บ้านมันนั่นนะ แต่ไปดับไฟที่อเมริกานะ ทุกข์มันเผาบนหัวใจนี้ แต่ไปดูกันที่ความคิดนะ เออ ความคิดนะ มันเกิดดับนะ ความคิดนะ แสงสว่างมันเกิดดับ พลังงานอยู่ไหน ความคิดมันเกิดจากพลังงาน ความคิดมันเกิดมาจากไหน ความรู้สึกมันเกิดมาจากไหน ไม่มีตัวฐานความคิดเกิดได้ไง ถ้าความคิดมันเป็นทุกข์นะ คอมพิวเตอร์นะ โอ้โฮ คุณก็เกิดมันเดือดร้อนไปหมดเลย เพราะคุณก็เกิดมี แล้วมันก็เป็นเทคโนโลยี มันเกี่ยวอะไรกับมัน เรา จะรับรู้มากหรือน้อย มันทุกข์ที่นี้ไง

นี่ถึงย้อนกลับมาที่นี้ แล้วถ้าทำอย่างนั้นก็กลับไปพุทโธนี่แหละ กลับมาพุทโธ กลับมาปัญญาอบรมสมาธิ ต้องกลับมาที่ฐานที่จิต พอฐานที่จิต นี่เริ่มต้นจิตสงบมันก็มีความสุขแล้ว พอมีความสุขเสร็จแล้วเอาความสุขอันนี้ เราจะทำหน้าที่การงานกัน เรา ต้องมีความเข้มแข็ง เราต้องมีโอกาส สุข เรายะเป็นโรคเป็นภัยนะ คนบางที่ไม่มีกำลังเลยนะบอกให้ไปไถนา ไถนาไม่ไหวหรอก แต่ถ้าเรามีกำลังของเรา เราเข้มแข็งของเรา เราออกได้

จิตตอนนี้น้ำมันอ่อนแอ แล้วอาศัยความคิดที่ว่าเป็นปรัชญา ที่ว่าเป็นดอกเตอร์ วิชาชีพนี้น้ำมันอาศัยนี้มาอ้อมมันว่ามันแน่ มันเก่ง แล้วตัวมันเองนะไม่มีกำลังเลย แต่ถ้าเรากลับมาที่ตัวเขานะ พุทโธๆ นี่ โอ้ความรู้วิชาชีพนี้นี้ วิชาชีพนี้นั้นหลอกเอ็งมาตั้งก็ภักชาติแล้วละ เอ็งไปศึกษาวิชาชีพนี้นี้มาเพื่อหาอยู่หากินนี้ แล้วตัวมันเองนะ มันสงสารตัวมันเอง ไหม ถ้าสงสารตัวเองจะกลับมาที่ตัวมันเห็นไหม วิชาชีพเราก็รับรู้ไว้ มันไม่เสียหายนะ ปัญญาที่เขาไม่ใช่แบกหานี้ มันเป็นนามธรรม แล้วเรากลับมาที่นี้ พอกลับมาที่นี้แล้ว

ให้ที่นี้ ให้มันออกทำงานของมัน คือหาความเป็นอิสระภาพของมันซะใหม่ เพราะเขาเรียกว่าสังโยชน์ความร้อยรัดของจิต เรารักตัวเองใหม่ ไม่มีใครไม่รักตัวเองเลย

รักตัวเองมันคืออะไรละ รักตัวเราคือสักกายทิฐิใจ กายกับใจใจ เริ่มต้นนะทุกคนนะรักตัวเองก่อนนะ เพราะรักตัวเอง เพราะมีเราถึงมีเขา นะ ไม่มีเราจะมีเขาใหม่ พระพุทธเจ้าสอนไว้ถูกต้องนะ ที่ไหนมีความรักที่นั่นมีความทุกข์ ทุกข์ใหม่ ที่ไหนมีความรักที่นั่นมีความทุกข์ เรามีความรักนะ ขนาดพระพุทธเจ้าพูดขนาดนี้นะ สมัยโบราณเขาไม่เชื่อไปตามพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าจริงหรือ ว่าพระพุทธเจ้าเทศน์มีความรักแล้ว มีความทุกข์ มีแต่ความสุข โอ้โฮ สุขมากเลยนี่รักเขา นี่ มันสุขลิ้มมันยังรักเขาอยู่ มันยังสุขอยู่ประเดี๋ยวเถอะมึงจะทุกข์ ที่ไหนมีความรักที่นั่นมีความทุกข์

นี่ก็เหมือนกันเรารักร่างกายเรา เรารักของเราเพราะเป็นสมบัติของเรา แล้วพอกลับมาที่นี้ ที่ว่าออกใช้ปัญญาๆ นี่ ปัญญา มันออกที่นี้ มันเป็นเราจริงหรือ นี่ร่างกายเป็นเราจริงหรือ ทุกอย่างเป็นเราจริงหรือ ถ้าเป็นเราจริงนี่ต้องควบคุมมันได้ เราต้องสั่งมันได้สิ ห้ามเจ็บไข้ได้ป่วย ห้ามทุกข์เลยต้องสบายตลอดเลย เราก็สั่งเขาไม่ได้สักอย่างนะ อันนี้มันเป็นปรัชญาไม่เป็นความจริงหรือ ถ้าเป็นความจริงจิตมันเห็นนะ โห้ เราพูดบ่อยนะพวกหมอเขาผ่าตัดทุกวันเลย วิชาชีพของเขานะ เอ็งผ่าตัดทุกวันเลยนะ ผ่าตัดทุกวันเลยแต่ไม่เคยเห็นกายเลย ทั้งๆ ที่มันจับเขาอยู่ มันเปลี่ยนอวัยวะเขาอยู่ แต่มันไม่เคยเห็นกายเลย เพราะมันเห็นด้วยตาเนื้อของมัน มันเป็นวิชาชีพของมัน

แต่เวลาจิตนะมันสงบนะ แล้วมันเห็นกายนะ ไม่เห็นอย่างนั้น ที่ว่าเห็นกายๆ ให้ปล่อยวางๆ โทษนะอยากจะบอกว่าต่อแหล่ ไม่จริง ถ้าจริงนี่จิตมันเห็น ถ้าจิตมันเห็นที่พระพุทธเจ้าบอกคำว่าปรัชญาเห็นใหม่ นี่ก็ไม่ใช่เรา นี่ก็ควบคุมไม่ได้ อันนี้มันเป็นสัญญาอารมณ์ เป็นสิ่งที่อาจารย์เขาจะเอาหลักข้อเท็จจริงมาพูดให้เราฟัง แต่ที่เราฟังมานี้ มันเป็นความจริงของเราหรือเปล่า มันถึงมีปริยัติปฏิบัติใจ

ถ้าเป็นปฏิบัติขึ้นมา การปฏิบัติขึ้นมามันถึงได้แยกแยะขึ้นมา พอแยกแยะขึ้นมา มันเห็นความเป็นจริงขึ้นมา มันเป็นปัจจุบันธรรม จิตได้สำนึกมันยึด มันจะยึดกับสามัญสำนึกเรา สามัญสำนึกนี้มันยึดอยู่แล้ว แล้วจิตได้สำนึก มันมีพลังงานอันนั้นมันยึดมากกว่า เพราะพลังงานจิตได้สำนึกอันนั้นนะที่ว่าอะไรมาเกิดๆ ชีวิตเกิดมาจากไหนๆ มาจากท้องแม่ๆ มันมาจากกรรม มาจากจิตที่มีกรรม จิตที่มีกรรมมีแรงขับของ

มัน แล้วจิตที่สะอาด จิตที่สะอาดใช่ไหม เราบอกพระอรหันต์ไม่มีจิตนี้ จิตที่สะอาดไม่มี แรงขบขันมันเป็นอย่างไร

จิตที่มันมีแรงขบขันถึงที่สุด มันทำให้พ้นจากแรงขบขันได้ เพราะฉะนั้นพระพุทธเจ้า สอนนี้สุดยอด ธรรมะพระพุทธเจ้านี้สุดยอดอย่างนี้ ที่นี้สุดยอดอย่างนี้มันก็มาจากตรงนี้ ใจ เพราะเวลาพอโยมเราฟังว่าของโยมนี้เป็นสมาธิจริง มันถึงได้พูดออกมาอย่างนี้นะ ถ้าไม่มีสมาธิจริง มันก็เหมือนกับเวลาฟังเด็กมันเล่นขายของ มันไม่อยากจะพูดอะไรหรอก แต่ถ้ามันไปเห็นของจริงๆ นี่ มันก็อยากจะพูดนี่ใจ

คำพูดนี้เวลาถ้ามันจะออกนี่ หลวงตาบอกถ้ามันจะออกนี่มันต้องมีเหตุ ที่นี้ถ้ามัน มีเหตุเป็นอย่างนี้มาก่อนแล้วจะทำอย่างไรต่อไป ถ้ามันก็กลับมาพูดโธนี่แหละเห็นใหม่ เพราะไม่มีครูบาอาจารย์ชี้ใจ อย่างเช่นเรานะ เราไปทำเหมืองแร่กัน แล้วมีคนหนึ่งเขาได้ เพชรนิลจินดามา ไอ้พวกเราได้แต่กรวดมา เฮ้ย กรวดกุดไวยๆ บอกให้เพชรนี่มีงโยน ที่งโยนนะ ไอ้คนได้เพชรมาไม่รู้ว่ เออ กรวดดีกว่า งโยนเพชรที่งโยนเอากรวดกันดีกว่า ก็นี่ใจได้สมาธิมาก็ไม่มีใครบอกใจ ไม่มีใครบอกว่าอันนี้มันเป็นความจริง อันนี้เป็นของ ดินนะ แต่ในสังคมมันไม่มี เพราะคนทำจริงๆ มันทำได้ยาก แล้วพอทำได้ยากแล้วความจริงมันไม่มี แล้วทำจริงทำได้แล้ว ที่นี้พอทำได้แล้วนะ มันก็เป็นอดีตไปแล้ว ก็ตั้งสตินี้ กลับมาทำของเราที่แหละ

แล้วถ้าจิตมันสงบเข้ามา ต้องจิตสงบก่อน สติ สมาธิ ปัญญา ถ้าไม่มีสมาธิ ปัญญาเกิดขึ้นมันเป็นโลกีย์ปัญญา กิเลสนะมันมีสาม กิเลสสวะ อวิชชาสวะ ภวาสวะ ภวาสวะคือภพ สถานที่ๆ ความคิดความรู้สึกเราทั้งหมดเกิดบนภพนี้ ความคิดทุกอย่าง ของเรานี้ความสุขความทุกข์เกิดบนจิตนี้ ภวาสวะ ภพนี้ ภพนี้ฐานะที่ตั้งของความคิดนี้ ฐานะที่ตั้งของความรู้สึกนี้ไม่มีใครรู้จักมันนะ จิตเดิมแท้ที่ส่องใสๆ นี่ ส่องใสมันอยู่ที่ ไหน นามธรรมอันนี้ที่มันพาเกิด พาตายนี้ จิตวิญญาณที่พาเกิดพาตายนี้หาให้เจอ ถ้า ใครหาเจอนี้ สมาธิคือฐานของมัน วิถีจิต ถ้าพูดถึงสมาธิที่รับรู้ได้ นั่นคือที่ของมัน

แต่ ที่ของมันเป็นเหมือนกับนี้ มือนี้ไปจับของทุกอย่างเลย พอมือมันปล่อยวาง เฮ้ยมือกูคืออะไรวะ มันดันไม่รู้จักตัวมันเองนะ เวลาเป็นสมาธินี้ สุขใหม่ สุขมากเลย แล้วทำไงต่อวะ เออกูก็ไม่รู้ กูก็งง กูก็งงนะ นี่แหละมีครูบาอาจารย์ถึงได้.. เพราะถ้ามี อย่างนี้ปั๊บเอาตัวนี้แหละ ฝึกมันออกทำงานเห็นใหม่ ออกทำงานเพราะมันพอเข้าถึงตรง

นี้ปั๊บ มันจะสุขมาก สุขมากเพราะอะไร เพราะคนนี้มีภาระทั้งนั้นเลย แล้วมันทิ้งได้หมดเลย สุขมาก สุขอย่างนั้นแล้ว แต่ทำอะไรต่อไป ทำไม่ถูก มันถึงว่ามีสมถะ วิปัสสนา ถ้าสมถะอย่างนี้ ถ้าอย่างนี้แล้วเขาเรียกว่าสมาธิอบรมปัญญา มันเกิดสมาธิก่อนแล้วอบรมปัญญา สมาธิอย่างนี้แล้วเราฝึกมันใช้งาน

แต่ถ้าคนมีบุญวาสนานะ พอสมาธิเกิดขึ้นมาอย่างนี้ปั๊บ มีวาสนานี้ มันจะเห็นกายโดยสังขารเลย แต่ถ้าไม่เห็นกายนี้เราต้องรำพึงขึ้นมา คำว่ารำพึงนี้เป็นศัพท์ธรรมะ รำพึงคือคิดในสมาธิ เพราะในสมาธินี้ ถ้ามันคิดแบบเรานี่ มันคิดออกมาเป็นโลก คิดออกมาแบบหยาบ คิดออกมาเป็นสามัญสำนึก แต่ถ้าเป็นสมาธินี้คิดอย่างไร ถ้าสมาธิคิดไม่ได้ปัญญาเกิดอย่างไร ดังนั้นถึงว่ารำพึงไง ถ้าพูดภาษาระดับของมันก็ กิ่ง กับความคิดเรานี่ ความคิดเรานี่เราคิดออกมาร้อยเปอร์เซ็นต์เลย มันถึงเป็นความคิดจริงไหม

เราคิดร้อยเปอร์เซ็นต์ ความคิดนี้ออกหมดเลย ถ้าเข้าไปถึงตรงนั้นปั๊บมันเป็นสมาธิแล้ว ถ้ารำพึงนี้มันละเอียดกว่า ละเอียดกว่า คือมันระดับคือว่ามันรำพึง รำพึงคือความคิดนั้นแหละ แต่มันความคิดระดับนั้น ถ้าบอกเป็นความคิดนี้ หลวงพ่อนี้แหมกะลอนนำคุณเลย เดียวก็ให้คิด เดียวก็ไม่ให้คิด แล้วมันจะคิดทำไมวะ มันมีระดับของมัน คนเป็นมันถึงจะรู้ละ คนไม่เป็นถึงตายห่า

โยม : หลวงพ่อครับคือตอนที่มันเป็นอย่างความเมตตาพวกอะไรต่างๆ นี้ มันมาจากไหน ความเมตตา มันเยอะมาก แล้วอีกอย่างหนึ่ง คือว่ารู้สึกสงสารตัวเองที่ต้องมาเวียนว่ายตายเกิด มันเกิดขึ้นมาได้อย่างไร

หลวงพ่อ : น้ำตาไหลเลย ไซ้ โดยฐานของมันนี่ ธรรมะเห็นใหม่ นี่ธรรมที่มันเป็นสังขาร มันเป็นอย่างนั้นนะ เวลาเราเข้าไปถึงฐานของมัน อย่างเช่นนี้ เราเอาน้ำแข็งมาวางไว้ ใครเอามือไปวางบนน้ำแข็งต้องเย็นไซ้ไหม นี่เหมือนกันสังขารนี้ ถ้าจิตเข้าไปถึงนะเป็นอย่างนั้นนะ นี่ธรรมะ ถ้าใจเข้าไปแล้วมันจะร่วมเย็นอย่างนั้นแหละ เอาน้ำแข็งมาตั้งไว้เลย แล้วใครทุกคนเอามือมาจับน้ำแข็ง เย็นไหม เย็นเหมือนกันหมดแหละ แต่ถ้าใครเข้าถึงสมาธิ ใครเข้าถึงหลักธรรมก็เป็นอย่างนี้เหมือนกันหมด

แต่คนมันเข้าไปไม่ถึงกันเองไง นี่น้ำแข็งเย็น เออ เย็นหรือวะ เย็น น้ำแข็งมันจะเย็นแต่มันไม่เคยแตะ แต่ถ้ามันไปแตะปั๊บ เออวะ มันเย็นอย่างนี้เอง นี่สังขารคือสัง

ธรรม ถ้ามันจริงด้วยกันนะ พวกนะเหมือนกันหมด มันเป็นแต่ว่าผิดคนหนึ่งถูกคนหนึ่ง ถ้าได้คุยกันนะ ไม่มีผิดก็ผิดต้องคนหนึ่ง ถ้าได้ขัดแย้งกันนะ ไม่เอ็งก็ข้า เอ็งไม่เอ็งก็ข้าทันที ไม่มีถูก ๒ คนหรอก

โยม : แต่สมาธิอย่างนี้ ไม่เคยเกิดขึ้นอีกเลยครับหลวงพ่อ จนถึงปัจจุบัน

หลวงพ่อ : เราถึงบอกโยมว่าสับสนอย่างไร ถ้ามันเป็นอย่างนั้นปีบนะ ถ้าเป็นเรานะ เราจะไม่ทิ้งเลย ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ สมานะ สมานะจะมาได้เพราะกำหนดพุทโธ กำหนดลมหายใจ ทำไมพระพุทธเจ้าเวลาไปทรมานตนมา ๖ ปีแล้วไปไม่รอด ทำไมกลับไปนึกถึงโคนต้นหว้าตอนเป็นเด็กนั่งอยู่โคนต้นหว้าละ ก็เหมือนสมาธิอันนี้แหละ สมาธิเวลาเราสัมผัสสมาธิมันก็ฝังใจ

พระพุทธเจ้าก็เคยเป็นอย่างนี้มาหนหนึ่งตอนที่ เป็นเด็ก ตอนที่พระเจ้าสุทโธทนะ ไปแรกนางวิญู เขาก็ทิ้งให้เด็กนี้ นั่งอยู่โคนต้นไม้ เขาก็ไปทำกิจกรรมกัน อันนี้ก็นั่งพุทโธ ด้วยวาสนาของตัวจิตมันลงเห็นไหม จิตมันลงจนเกิดปาฏิหาริย์ เพราะว่าเวลาตะวัน มันบ่ายคล้อยไปไง ร่มเงาของมันไม่คล้อยตาม ไม่คล้อยตามเลย ด้วยบุญของพระพุทธเจ้า แล้วความสุขอันนั้นมันฝังใจไป ทรมานกับเขามา ๖ ปีนะ ใครว่าเก่งไปลองกับเขามาหมดเลย แล้วมันไม่มีความจริงใจ พอมันจนตรอก คิดถึงโคนต้นหว้ามันนะ อันนี้ก็เหมือนกัน เราคิดอย่างนี้ปีบ เราทำของเราให้ได้

โยม : เพราะผมลองมาหลายวิธีแล้วคือ มันไม่ใช่สงบจริงครับ คือมันแค่สงบแบบว่ามันหยุดคิดไปชั่วครั้งชั่วคราว แต่มันไม่ใช่ความสงบจริงๆ

หลวงพ่อ : ตรงนี้เราจะพูดให้ฟังได้เลย เวลาใครเข้ามานะ เขาบอกว่าไม่ต้องทำพุทโธแล้วมันสบาย มันหยุดคิดได้อะไรได้นี้ มันเป็นเรื่องธรรมดา พระอาทิตย์ขึ้นก็พระอาทิตย์ตก พระอาทิตย์ขึ้นแล้วตกใหม่ พระอาทิตย์ขึ้นแล้วค้างไปกลางฟ้าเลย ความคิดคนคิดแล้วดับไหม เวลาเอ็งทุกข์เกือบตายเลยนะ เอ็งอยู่เฉยๆเลยเดี๋ยวทุกข์ก็หาย นี่เวลานั้นเรามีทุกข์เกือบตายเลยนะ แล้วคิดก็จะฆ่าตัวตายเลย เพราะทุกข์มากเลย จับมันมัดไว้วันนะ พอเวลาผ่านไปนะ เออ ภูไม่ฆ่าแล้ว แล้วมันหายไปไหนละ นี่คือธรรมชาติมันเป็นอย่างนั้น แต่นี่พอเขามาคิดนี้ ความคิดเกิดขึ้นมานะ ดูไปนะเดี๋ยวก็ดับนะ มันก็ดับ มันไม่ต้องดูมันก็ดับ โธ่ แม่่งเชื่อกันได้วะ โง่ฉิบหาย

โยม : แล้วเขาก็มีความคิดว่า ถ้าเกิดอย่างนั้นก็คือ เป็นการปฏิบัติ

หลวงพ่ : นั่นนะสิ แล้วมันได้อะไรขึ้นมาละ

โยม : แต่ผมไม่เห็นว่ามัน.. คือมันไม่ได้เหมือนความสุขจากสมาธิที่ผมเคยเป็น
 ยังนี้ ผมก็เลยเกิดความสงสัยมาโดยตลอดว่า เอ้ มันทำไมเป็นอย่างนี้

หลวงพ่ : อย่างนั้นมันเป็นธรรมชาติของจิต นี่ธรรมะเป็นธรรมชาติ บอกนี้ของเรา
 เห็นไหม คุณติ ธรรมะเหนือธรรมชาติไว้ย เพราะธรรมชาติคือการเปลี่ยนแปลง พวกเรา
 เกิดจากธรรมชาติ ถ้าธรรมะเป็นธรรมชาตินะ เดียวพวกโยมก็เป็นพระอรหันต์หมดแล้ว
 เพราะพวกโยมเกิดจากธรรมชาติ การเกิดของมนุษย์ การตายของมนุษย์เป็นธรรมชาติ
 อันหนึ่งนะ ความสุขความทุกข์ของมนุษย์เป็นธรรมชาติอันหนึ่งนะ

ถ้าธรรมะเป็นธรรมชาติ พระอรหันต์นั่งอยู่เต็มเลย พระอรหันต์หมดเลย ก็
 ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมชาติคือสภาวะที่มันเปลี่ยนแปลง บอกสภาวะธรรมๆ เราก็รับ
 ไม่ได้ สภาวะธรรมคืออารมณ์คน อารมณ์คนก็เปลี่ยนแปลงตลอด สภาวะธรรมก็
 เปลี่ยนแปลงตลอด แล้วธรรมะคืออะไร นี่ไง สมัยครูบาอาจารย์เรานี่ คือครูบาอาจารย์
 เราเป็นของแท้ทั้งหมด มันก็เลยทำให้ไม่มีอะไรคลาดเคลื่อน เดียวนี้ไอ้งานกระเบื้องมัน
 อยากจะเป็นจารย์นะ มันก็เลยให้ยุ่งไปหมดเลย งานกระเบื้องด้วยนะ แม่้ง งานสังกะสี
 เลย สนิมขึ้นเต็มเลยแล้วรั้วๆ ฝุๆ ด้วย แต่คนมันตาฝ้าตาฟางกันไปเอง ถ้าพูดอย่างนี้แล้ว
 มันสะเทือนใจ สะเทือนใจเพราะเราเห็นอย่างนี้ไง พอเห็น โยมมาปุ๊บ โยมมาเยอะ พวกนัก
 บริหารนะเราจะบอกเลยนะ

คนบ้านนอกคอกนาเขามีวัฒนธรรม เขาเคยอยู่กับพระอยู่กับเจ้ามาตั้งแต่เด็กแต่
 น้อย เขาจะรู้ว่าอะไรผิดอะไรถูก แล้วเวลาเขามาทำงานกับเรานะ เขาเป็น
 ผู้ใต้บังคับบัญชาของเรา เราเป็นผู้บังคับบัญชาเขา แล้วเราอดว่าเข้าพระเข้าเจ้านะ
 เดียวนี้นะปฏิบัติธรรมกันนะ อายุลูกน้องบ้างเออะ อย่าทำให้ลูกน้องมันหัวเราะเยาะใน
 ใจเลย เราเตือนสังคมนั้นแหละ ให้สังคมนะเอ็งอย่าไปปฏิบัติธรรมะ ให้อายุลูกน้องเอ็ง
 เออะ เด็กลูกน้องผู้ใต้บังคับบัญชาของเอ็งนี่มันมีวัฒนธรรม เขาอยู่บ้านนอกคอกนา เขา
 อยู่กับพระกับเจ้ามาเขารู้ดีกว่าเอ็งอีก แหม ไปปฏิบัติธรรม ๒ วันนะ แหม ได้มรรค
 ได้ผล ลูกน้องมึงหัวเราะเยาะในหัวใจทั้งนั้นนะ

โยม : จะถามวิธีปฏิบัติอะไรของหลวงพ่อกใหม่ ก็บางคนก็พอมีประสบการณ์ บางคนก็ไม่เคยนั่งไข่ใหม่

โยมหญิง : นั่งแต่ไม่ได้ จิตไม่ได้นิ่ง ไปแบบน้อยๆ วัน จิตมันไม่นิ่ง แต่ก็นั่งได้ก็คือแค่นั้น

หลวงพ่อก : นั่งก็ได้ เดินก็ได้ ยืนก็ได้ หลวงปู่มั่นท่านก็สอนอยู่แล้ว หลวงปู่มั่นท่านเป็นพระอรหันต์ เพราะหลวงปู่มั่นองค์ที่สองนะ ท่านสอนเอาไว้ ท่านเทศน์เอาไว้ แล้วก็มาพิมพ์หนังสือมุตโตทัย ท่านบอกว่า ชีวิตประจำวันเห็นใหม่ เดี่ยวนี้เขาจะพูดคำนี้ แล้วทุกคนจะติตหมคว่า ธรรมะในชีวิตประจำวัน ไปทันทีเลย ธรรมะในชีวิตประจำวัน ก็นี้กว่าตัวเองจะได้ธรรมะ หลวงปู่มั่นก็สอนอยู่ ธรรมะในชีวิตประจำวัน คือ การเหยียด การคู่ ชีวิตปกติเรานี้แหละ แล้วมีสติสัมปชัญญะอยู่กับอย่างนี้

นี่คือการปฏิบัติธรรม ที่โยมว่าปฏิบัตินี้ ชีวิตประจำวันเรานี้แหละ เราทำงานทำการ เรามีสติปัญญา มีสติอยู่กับปกติเรานี้แหละ มันเป็นอารมณ์หนึ่ง เห็นใหม่ แต่เป็นคนเวลาปฏิบัติไม่เป็นไข่ใหม่ โอ๊ย จะฝึกสตินะ เวลาตื่นน้ำ นี้นิม นิมก็คิมอย่างมีสติ คิมแล้วนะ แต่พอเขาคิมเสร็จแล้วนะ คิมหนอ อ้าว ก็เอ็งคิมไปแล้วนะ ทำไมต้องคิมหนออีกวะ อารมณ์ที่สอง เราทำอะไรก็อยู่ตามปกติ อารมณ์หนึ่งเห็นใหม่ ธรรมดาของมนุษย์นะ ความคิดไม่ใช่เรานะ ความคิดมันเกิดดับ ความรู้สึกคือเรา พุทโธๆๆ นี้จากสองนี้ พุทโธๆๆ จนรวมเป็นหนึ่งเดียวเห็นใหม่ หนึ่งเดียวคือความสุขอันนี้คือสมาธิคือหนึ่ง จิตหนึ่งคือจิตที่เป็นอิสรภาพ จิตเราไม่เป็นอิสรภาพเพราะจิตมันมีความคิดครอบคลุมมันอยู่ ความคิดครอบคลุมอยู่ เราถึงพุทโธ อยู่เห็นใหม่

ที่นี่เราใช้ชีวิตปกติประจำวันเพื่อพยายามทำให้จิตนี้เป็นหนึ่ง ถ้าจิตมันเป็นหนึ่ง มันเป็นเอกภาพได้ มันจะมีความสุขมาก หลวงปู่มั่นสอนอย่างนี้ แต่ทางโลกเขาสอนกันนะ มีการเคลื่อนไหวต้องมีความรู้สึก ต้องมีความรู้สึก ก็มีิ่งเคลื่อนไหวมีิ่งก็รู้สึกอยู่แล้ว มีิ่งจะมาสร้างอารมณ์ความรู้สึกอะไรอีกอันหนึ่งวะ

โยม : เหมือนทำไปคิดซ้อนกับความรู้สึกตรงนั้น

หลวงพ่อก : เราถึงได้ว่าตัดรากถอนโคนจิตของเราเลย ตัดรากถอนโคนความรู้สึกให้มันอยู่ที่ความคิด ให้ความคิดนี้ชัดเจนขึ้น แล้วตัดรากถอนโคนความรู้สึกนั้นออกมา

เหมือนเราให้ยา ถ้าให้ยานี้ ยานี้มันไม่เข้าไปในกระแสเลือด ไม่เข้าไปในร่างกาย ยานี้จะไม่ให้ประโยชน์กับเรา ถ้าเราใช้ธรรมะ เราปฏิบัติธรรมนี้ แล้วปฏิบัติธรรมะนี้มันไม่เข้าถึงจิต ตัครากถอนโคนคือฐิติจิต มันถอนจิตมันออกมาให้มันอยู่ที่ความคิด ให้มันอยู่ที่ปรัชญา อยู่ที่สามัญสำนึกนี้ แล้วก็ โอ้โฮย แล้วมันสบายๆ อย่างนี้สบายๆ ทั้งนั้นนะ เออสบายๆ เพราะมันออกมาแล้วมันทันนะ พอมันทันมันไม่เข้าถึงนั้นเพราะอะไรรู้ไหม เพราะว่าถ้าเข้าถึงนั้นแล้วมันจะเป็นฐาน นี่กรรมฐานฐานที่ตั้ง

อย่างเช่นพวกโยมทำงานนี้ต้องมีออฟฟิศ ต้องมีที่ทำงาน แล้วพอเขาเข้าตรงนั้นแล้วเขาก็กลัว เขาก็เลยไปทำงานจากสภาพอารมณ์ข้างนอก แล้วผลตอบรับมันอยู่ที่ไหน นี่โลกมันเป็นอย่างนั้น ทีนี้จะย้อนกลับมาที่โยมนี่แหละ บอกว่าเราเคยทำๆ แล้วพูดอย่างนี้แล้วมันจะบอกว่า ถ้าเราปฏิบัติธรรมก็ต้องทั้งหมดมาพุทโธๆ นี่ แล้วเมื่อไหร่จะได้ธรรม หลวงปู่ฝั้นนะพูดไว้เจ็บมาก เรานั่งอยู่กันนี้เรามีลมหายใจไหม ถ้ามีลมหายใจหายใจเข้าแล้วมีสติ “พุท” หายใจออก “โธ” นี่คือการปฏิบัติธรรมแล้ว มีลมหายใจหรือเปล่า แล้วบอกว่าจะปฏิบัติธรรมนี้ โอ้ย ต้องไปนั่งโคนไม้เลยนะ แล้วลมหายใจมีงหายใจทำไมนะ

โยม : หายใจทิ้ง

หลวงปู่ : ถ้ามีลมหายใจนี้เรายู่กับลมหายใจ แล้วเรามีสติอันนี้ดีแล้ว เราหาประโยชน์จากข้างนอกนะ เราหาเงินหาทองมาเราหาไว้เนี่ย ตอนเช้าเราพูดกับลูกศิษย์อยู่เราบอกเอ็งหาสมบัติไว้เยอะแยะเลยนะ เวลาเอ็งแก่แล้วเนี่ยนะ เอ็งหันกลับไปมองมันสิ แล้วใครจะดูแลมัน ต่างคนต่างจะไปกันแล้ว แล้วความดีเอ็งไม่หาละ สมบัติที่เราได้มานี้ ไม่ใช่ เงินทองอยู่ข้างนอก ได้สมาธิมานี้ก็ร้อยปีก็ทำได้

ถ้าเราทำคุณงามความดีมันฝังลงที่นี้หมด ทรัพย์สมบัตินี้นะไฟไหม้ได้ โจรปล้นได้ โจรตักชิงวิ่งราวได้ ความคิดความชั่วของเราในใจนี้ใครฉกชิงไม่ได้ อันนี้จะไปกับเรา เราทำตรงนี้ โอ้หน้าที่การงาน เราก็ดูไม่ทิ้งหรอก เพราะคนเรามันเกิดมาปัจจัยเครื่องอาศัยมันต้องมี แต่ปัจจัยเครื่องอาศัยเรามีอยู่แล้วนี่ เราก็ดูรับรู้ว่ามันใช่ไหม แล้วเราก็ดูพยายามหาคุณงามความดีของเราด้วย คุณงามความดีเขาเรียกอริยทรัพย์ ทรัพย์จากภายใน ถ้าอันนี้เกิดขึ้นมานะ ที่ไปหาพระ หาพระกันมาไปหาเพื่ออะไรละ หาพระก็ไป เวลาเราอยู่เมืองนอกเห็นไหม เจ็บไข้เราต้องไปหาจิตแพทย์ ทีนี้เวลาเราเจ็บไข้ได้ป่วยก็มาหาพระนี่ไป

ธรรมะนี้มันเป็นธรรมารส มันเป็นที่ชำระล้าง มันเป็นสังขารธรรม นี่เพียงแต่ว่า พวกเรามัน.. เราก็เห็นใจพวกโยมนะ เพราะพระทุกๆ ไปนี่ เราอยู่เพราะเราอยู่ใน สังคมพระเหมือนกัน พระที่จะพูดอย่างเรานี้มันมีน้อย พอมันมีน้อยนี้มันไม่อยากจะพูด มันไม่กล้าพูดเพราะมันกลัวผิด ถ้าพูดออกไปแล้วมันผิดขึ้นมา ถ้าโยมรู้มากกว่า โยม สอยกลับมาที่มันอายเขา แต่ถ้ามันรู้จริงมันก็พูดได้ มันรู้ไม่จริง มันก็เลยทำให้มันมีน้อย เห็นใจอยู่ อยากก็อยากไปหาอยู่แต่มันจะเป็นจริงหรือไม่เป็นจริง

กลับมาที่พุทโธนี่แหละ กลับมาที่พุทโธ หรือถ้าไม่พุทโธก็ปัญญาอบรมสมาธิ เวลามันคิดมากๆ นี่ ใช้สติตามความคิดไปนี้ ไล่ได้ ถามว่าความคิดนี้มาจากไหน หลวงตาสอนบ่อยมากเลย หลวงตาใช้คำนี้เลยว่า ให้ถามตัวเองว่าชีวิตนี้มาจากไหน แล้วจะไปไหน ถามตัวเราเองนี่ เราเกิดมาจากไหน ทุกคนก็เกิดมาจากแม่ แม่อยู่บ้าน เชนนี้ จะกลับไปหาแม่อยู่ เกิดมาจากไหน เกิดมาจากแม่ มึงจะไปไหน ก็อยู่กับแม่นี้แหละ แต่ไม่รู้ว่าจะชีวิต จิตนี้มาจากไหน

โธ เวลาเราจะพูดกับลูกศิษย์ เวลาเขามาบวชนี่เราบอก เวลาบวชลูกมาบวช เท่ากับพ่อแม่บวช เพราะไข่ของแม่ ลูกเวลาโตขึ้นมา มันกินน้ำนมแม่ มันกินเลือด ของแม่ มันเอาเลือดเนื้อเชื้อไขมาค้าศาสนา เวลาลูกบวชเห็นใหม่ ถ้าพ่อแม่มีนะ ถ้าพ่อแม่คิดถึง มนุษย์เป็นวัตถุ พ่อแม่ วัตถุเหมือนรตธานี่ เราถอยมาเป็นของเราใช้ใหม่ นี่ก็เหมือนกัน ลูกเราคลอดออกมาแล้วเป็นของเราสิ เป็นสิทธิยึดได้นะ แต่จริงๆ แล้วไม่ใช่ ไม่ใช่เพราะอะไร เพราะเราได้แต่โครงสร้างของร่างกายนี้ ดีเอ็นเอ กรรมพันธุ์ของเราหมด แต่ใจเป็นเรา เพราะการเกิดนี้ใจมันมาปฏิสนธิต่างหากละ

ฉะนั้นเวลาเกิดนี้ ถ้าพูดถึงวิทยาศาสตร์ก็เกิดจากพ่อแม่ ธรรมะเกิดจากกรรม เกิดจากการกระทำของมึงเอง เกิดจากการกระทำของเรานี้แหละ การกระทำที่เรา ชับซ้อนไว้ที่แหละ การกระทำทับซ้อนมันมีบวกกับลบ ไข่บวกบวก ขั้วลบ มันผลักดันให้ จิตนี้ไปเกิดได้ แล้วการปฏิบัตินี้ก็เป็นปฏิบัติในการบวกขั้วบวกของจิต บวกให้มันเป็นคุณงามความดี บวกจนแบบบวกลบนี้มันประสานกันบาลานซ์กัน จนไม่มีแรงขับ บวกกับลบเลย แล้วมันก็เป็นจิตที่สะอาดบริสุทธิ์เลย ไม่ไปอีกแล้ว!!! แล้วมันเป็นยังไง ละ ถ้าคนไม่มีตรงนี้ มันก็พูดไม่ถูก ถ้าอย่างนี้แล้วนะ เอ้า โทษนะ ความรู้สึกโยมก็มี เราก็มินะ เออ โยมนั่งคิมน้ำเราก็คิมน้ำนะ โยมทำอะไรก็ทำด้วย เพราะเราบอกความจริง

ก่อน เออ โยมนอนเราก็นอน โยมกินเราก็กิน เออ โยมต้องกิน แล้วมีอะไรต่างกันละ แล้วจิตอยู่ที่ไหน แล้วความรู้สึกอยู่ที่ไหน

โยม : แต่ภายในไม่เหมือนกันนะครับหลวงพ่

หลวงพ่ : ถ้าเหมือนกัน มันก็..โทษนะ มันเรียกคนตาบอด จิตบอด ถ้าจิตบอดมันก็ สะปะสะปะ อย่างเรานี้ถ้าไม่รู้อะไรเลย เราก็งง แต่ถ้าจิตมันเปิดตาแล้วนะ จิตมันสว่าง แล้วนะ จบ! แล้วพอจบแล้วนะ นี่จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง การสอนธรรมะนี้สอน จากใจดวงนั้นนะ เราถึงได้คู่พระปฏิบัติไง ถ้าพระปฏิบัติแล้วนะ ถ้าเป็นพระปฏิบัติจริงนี้ การปฏิบัติมันมีข้อเท็จจริงไง อย่างเช่น โยมมาที่นี้ โยมต้องออกธมานี่ผ่านอะไรมาบ้าง โยมเห็นหมดเลย แล้วเขานั่งอยู่บ้านนะ เขาบอกว่าเขามาที่นี้ร้อยหนพันหนแล้ว แต่พอ บอกให้พาไป พาไปไม่ถูกเลย โยมเชื่อไหม นี่เพราะใจมันบอดไป

ทีนี้ถ้าใจมันเปิดแล้วนะ จะให้พาไปไหนบอกมาสิ ให้พาไปไหนเพราะกูไป มาแล้ว ใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง กรรมฐานนี้เขาเชื่อกันตรงนี้ เราเชื่อหลวงตาครูบา อาจารย์ เวลาปฏิบัติไปนี้ อย่างเช่นสมาธินี้พอทำไป อาจารย์ก็รู้แล้ว มีปัญหาเกิดขึ้นแก่ ไหนก็รู้หมดแล้ว คือเขาได้ผ่านกันมาหมดแล้ว นี่ไง วิปัสสนาธุระ กัณถธุระ วิปัสสนา ธุระนี้ มันทำตรงนี้จนใช้ได้หมด

โยม : หลวงพ่ครับ ถ้าเกิดประมาณช่วงเดือนมีนาว่าจะลาพักกร้อนมาปฏิบัติ ธรรม ที่นี้จะมีที่พักปฏิบัติธรรม..

หลวงพ่ : ได้ ถ้าผู้ชายอยู่ฝั่งนี้ ตอนนี้อยู่ชายอยู่หลายคน ผู้ชายอยู่ฝั่งนี้หลายคน ผู้หญิงอยู่ฝั่งโน้น

โยม : ที่เป็นรั้วขาวๆ ไซ้ไหมครับ

หลวงพ่ : ไซ้ ผู้หญิงอยู่ฝั่งนู้น ถ้าผู้หญิงอยู่ฝั่งนู้นแต่เวลาสอนก็เรานี้แหละ พอเข้า ขึ้นมาทานข้าวกันที่นี้ แต่เวลาปฏิบัติก็แยกไปเลยนี้ มันแบบว่าเป็นสัดส่วนดี ผู้หญิงจะ อยู่ฝั่งโน้น และถ้าจะมาอย่างไรนี้ อย่างที่เบอร์โทรศัพท์ที่เขาให้ไปนี้ ให้โทรมาเบอร์นี้ ก่อน เพราะเวลาถ้ามานะอยู่ฝั่งโน้นนะ ผู้หญิงนะ ตอนนี้อยู่ ๔๐ หลัง ถ้าใครโทรมา

ก็จะได้อยู่ก่อน บางทีแต่ถ้าเป็นวันนักขัตฤกษ์มันจะเกิน ขนาดปีใหม่นี้ จอมมาแล้ว จอมมาแล้ว ก็ยังซ้อสามซ้อสี่ ทีแรกเราก็จ้องคนละหลัง ละหลัง นี่พอมากันแล้วนี่

โยมหญิง : อ้อ อยู่กันคนละหลังเลยหรือคะ

โยม : ใช่

หลวงพ่ : ต้องคนละหลัง

โยม : กลัว รู้เลยว่ากลัว

หลวงพ่ : เตี่ยวๆๆ ตกใจเลย หาเพื่อนสิ หาเพื่อนแล้วมากับเพื่อน ทำสัญญากันมาก่อน ว่าเราอยู่ด้วยกันนะ ไม่หอรอก นี่คนไม่เคยปฏิบัติ

โยมหญิง : เคยแต่นอนคนเดียวไม่ได้

หลวงพ่ : ถ้าคนปฏิบัติแล้วนะ หนึ่งเดียวนะ เวลาครูบาอาจารย์สอนนี้ไปแบบนอแรด เขาสัตว์ทุกอย่างมีคู่ แรดมีเขาเดียว ถ้าไปอย่างนอแรดนี้ประเสริฐที่สุด เพราะอยู่คนเดียวให้ระวังความคิด ถ้าอยู่มีเพื่อนมีฝูงนี้มันอุ่นใจ แต่ถ้าอยู่คนเดียวนี้หนาวทันทีเลยนะ ฝูงใหญ่ๆจะหักคอกูเลยละ แล้วฝูงนี้จะหักคอกูก่อน โทษนะฟังนะ นี้จะพูดให้ฟัง

ถ้าผีมันจะหักคอเรานะ ไอ้ผีตัวเราถ้าผีเรือนอ่อนแอ ผีป่าจะเข้าอาศัย ถ้าผีเรือนเข้มแข็ง ผีป่าจะเข้ามากล้ากลายไม่ได้เลย ไอ้ผีตัวแรกคือความคิดเรานี่ ทำไม่ไม่ดู เวลาออกป่านี่นะ เวลาไปนะอยู่คนเดียวให้ระวังความคิด กลัวผีไปหมดเลย แต่ไอ้ผีตัวนี้แม่งไม่กลัวมันนะ ไอ้ผีตัวคิดนี้มันพากุลกลัวก่อนนี่ กูไม่เห็นมันวะ แต่กูไปกลัวผีตัวอื่นวะ แต่ไอ้ผีตัวนี้ กูไม่เคยกลัวมันเลย ทั้งที่มันอยู่กับกูนี้

นี่ถ้าเรามีปัญญาอย่างนี้ปรับ นี้เราจะพูดให้โยมฟังเพราะเราเจอเรื่องอย่างนี้เยอะมาก ลูกสาวนะพาแม่มาปฏิบัติ แล้วแม่ก็อยู่ด้วยกัน พอเพลอนะลูกสาวเขาก็เริ่มหนีออกไป เพื่อให้แม่อยู่คนเดียว ฝึกแม่ แม่ไม่รู้ว่ามีใครอยู่นะ แม่ก็อยู่ได้นะก็นึกว่าลูกสาวอยู่ อยู่ได้ทั้งคืนเลย พอรู้ว่าไม่มีลูกสาวเท่านั้นล่ะ อึ้ง ตกใจ แล้วก็ฝึกไปๆ เตี่ยวันนี้แยกอยู่ได้สบายเลย เห็นไหม พอแยกอยู่สบาย เราจะชี้ให้เห็นว่าจิตใจเข้มแข็งขึ้น จิตใจมี

วุฒิภาวะขึ้น นี่พูดถึงใจๆ นี่ เราวัดเด็กมันโตขึ้นมา เราเห็นว่าเด็กโต เด็กอ่อนแอ เด็กเข้มแข็งได้ แต่เราไม่เห็นใจเลยว่าใจเข้มแข็ง ใจอ่อนแอนี้เป็นอย่างไร แต่เรามาดูปฏิบัติที่เราจะรู้เอง

นี่พระพุทธเจ้าสอนกาลามสูตร ไม่ให้เชื่อแม้แต่พระพุทธเจ้าพูด ไม่ให้เชื่อใครทั้งสิ้นเลย ให้เชื่อประสบการณ์ตรงของเราเนี่ย อย่างเช่นเราเดินเข้าไป เรามองใหม่ๆ นะ เราไม่เคยนอนเลย แล้วพระเขาบอก ถ้าเอ็งแน่จริงเอ็งต้องเข้าป่าช้า คนบวชใหม่ๆ ก็เป็นแบบนี้เข้าไปบวชใครก็กลัวผีเราก็ก้าว เดินเข้าไปในป่าช้านะ ขานี้สั้นพึ่ๆ เลย แต่เพราะการทำทายนะ มันก็ไปได้นะ แต่กลัวหนีหายเลย แล้วออกธุดงค์ไปนี่ สุดท้ายพอดีเขาเผาศพ แล้วต้องไปนอนอยู่กับศพนะ ใหม่ๆ ก็นอนนะ หันหลังให้มันเลย กลัวผี

โยม : หลวงพ่ออยู่องค์เดียวหรือครับ

หลวงพ่อ : ไปองค์เดียว ไปด้วยกันนี้แหละ เราไม่รู้จักโยม โยมเขาก็นิมนต์ไปนิมนต์ไปถวายอาหารไข่มุข พอนิมนต์ไปถวายอาหารนี้กว่าพอฉันข้าวเสร็จก็จะกลับใจ เสร็จแล้วเขาก็เผาศพ เขานิมนต์ให้อยู่ก็อยู่กับเขาอย่างนั้นแหละ พออยู่เสร็จพอเผาเสร็จเขาก็กลับหมดเลย เออทิ้งให้อยู่กับศพ โช้ เวิร์กรรมเลย กลางคืนกลัวจนหัวตั้ง

เราจะบอกเลย การปฏิบัติเนี่ยมันมาอย่างนี้ทุกคนแหละ มันไม่มีใครเข้มแข็งมาใครเป็นพระอรหันต์มา ไม่มีหรอก มันก็มาจากอย่างนี้แหละ ที่นี้พอใหม่ๆ ปึ่บ พวกเราก็ตกใจกันทั้งนั้นแหละ แต่ทุกคนมันก็เป็นอย่างนี้มาทั้งนั้น ก็บอกจิตทุกดวงมันก็เป็นเด็กมาก่อนทั้งนั้นแหละ

โยมหญิง : แต่ว่าที่นี้แบบว่า เบื้องต้นแบบว่าคนที่เคยปฏิบัติเคยถือเขาเรียกอะไรคะ กรรมฐาน เคยปฏิบัติมาก่อนอะไรอย่างนี้ คือถ้าแบบพวกที่เริ่มมา มาได้ใหม่คะ

หลวงพ่อ : มีมาได้หมด นี้เพียงแต่ว่าพามาใหม่ๆ เนี่ย ถ้ามาโดยกฎนี้จะให้กินข้าวมือเดียวก่อน พยายามจะหัดให้กินข้าวมือเดียว ถ้ากินข้าวมือเดียวได้มันเป็นประโยชน์กับเราเองนะ ประโยชน์กับเราเองตรงไหน ตอนที่เรากินข้าวมือเดียวหรือเราผ่อนอาหาร พระนี้ไม่เคยมาฉันอาหารครบเลยวัดเรานี้ มันจะมีอดอาหาร ๕ องค์ ๑๐ องค์ทุกวัน เพราะการผ่อนอาหารนี้ทำให้ไม่มีอาหารในกระเพาะนี่นะ หิวใหม่หิว แต่ธาตุขันธ์ไม่

ทับจิต พอไม่ทับจิตเรากวนามันง่ายใจ แต่เรากินนะพอดีก็นึกเดียวเองนะ นึกเดียวนี้แหละ ไปนั่งนี้สัปดาห์ๆ ง่ายๆ สัปดาห์ ให้อ่างเหงา หวานอนนี้ ไม่มีใครกลับมาดู

ทำไมพระพุทธเจ้าถึงให้ถือศีล ๘ ศีล ๘ ตอนเย็นไม่ต้องกินข้าว พอไม่ต้องกินข้าวนี้ ในกระเพาะอาหาร ถ้ากินข้าวเข้าไปนี้ ๖ ชั่วโมงที่มันจะย่อย ถ้าเราไม่กินตั้งแต่เที่ยงไป เราไม่กินอาหารไปนี้ พอถึงหัวค่ำเราปฏิบัติไปนี้มันจะง่ายขึ้นเห็นไหม แล้วเวลาเรากินมือเดียนี่ การกินการอยู่นี้มันจะพัฒนาการในการปฏิบัติ มันจะเอื้อ! สิ่งที่มาเอื้อในการปฏิบัตินี้ พวกเราไม่เคยมองเลย พวกเราไม่เคยคิดมองกันว่าอะไรเอื้อในการปฏิบัติ แต่อยากปฏิบัติ อยากได้นิพพาน แต่ไม่มองสิ่งที่เอื้อสิ่งที่เกื้อกูลกันเลย

ศีลนี้ การกระทำนี้ พระพุทธเจ้าสอนมาอย่างนี้เป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา มันเอื้อมันเกื้อกูล แต่พวกเราไม่มองนะ เรามองแต่ว่ามันลำบาก มันไม่ได้ตั้งใจ ธรรมดาเขาต้องเอาธรรมะ เอาคุณประโยชน์ไปจับ แต่เราเอาความรู้สึกเอากิเลสเราไปจับ ทีนี้กิเลสกับธรรมะนี้มันก็ต้องค้านกันอยู่แล้วใช่ไหม ไอ้โน้นก็ไม่ไหว ไอ้นี้ก็ไม่ได้ ไม่ต้องก้าวเลย ขาไม่ต้องก้าวเอาเชือกผูกไว้แล้ว เชือกมันผูกไว้ก้าวไม่ออกหรอก แต่ถ้าเห็นประโยชน์นี้เราจะบอกว่าคนเราจะมีความคิดอย่างนี้ได้มันต้องมีปัญญา พอมีปัญญามันกระตุ้นความคิดเรานี้ ความคิดเราจะเปลี่ยนแปลงหมด พอความคิดเปลี่ยนแปลงหมดนะ อุดมคติคนเปลี่ยน คนนั้นเป็นคนดี มันเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่ดีได้เลย ธรรมะสอนอย่างนี้

เวลาเราเปลี่ยนแปลงอุดมคติของคนได้นะ เราบอกเออคุณเปลี่ยนโปรแกรมมันได้ นี่มีที่ในครอบครัวมีปัญหาอันมากเลยวิ่งมาหาเรานี่ เราพยายามจะพูดด้วยเหตุด้วยผลแล้วจะเปลี่ยนโปรแกรมได้ ถ้าเปลี่ยนโปรแกรมได้นะคนๆนี้นะเปลี่ยนความคิดเลย เปลี่ยนชีวิตเลยจากคนที่ไม่เอาไหนเป็นคนที่ขยันขันแข็ง คำว่าขยันขันแข็งคือคนที่มี ความเพียรชอบใจ คนเราต้องมีความเพียร มีความวิริยะอุตสาหะ แต่ถ้ากิเลสบอกว่าลำบาก แต่ถ้าเป็นคนจริงขึ้นมา อาบเหงื่อต่างน้ำ คนมันง่ายจะได้ยาก คนมันยากมันปลายนะมันจะมีความสุข

ถ้ามันเปลี่ยนอุดมคติแล้ว มันไม่คิดว่าเราเสียเปรียบเราขาดทุน เราไม่ไหวใจ แต่ถ้าเป็นกิเลสนะ เราขยับไม่ออก ขยับไม่ได้เลยอะ ก็ปฏิบัติธรรม นี่ไงมันก็เข้ามาที่ว่าปฏิบัติธรรมแล้วมันง่าย ปฏิบัติแล้วมีความสุข เดียวนี้ชาวพุทธเลยบอกว่าแล้วเป็นว่างๆแล้วไง เราก็เป็นคนดีแล้วไง ทำไมต้องไปวัดใจ เราคืออย่างมึงดีแบบขี้ลายนี่ เพราะ

มันดีโดยไม่มีอะไรดี แต่พระพุทธเจ้าสอนดี เราทำความดีจนเต็มที่แล้วเราต้องทิ้งความดี
รถยนต์เอามาใหม่ โยมักรถใหม่ ถ้ารถรอข่าออกมาข้างตัวไว้ในรถ บอกรถนี้ของกู กูไม่
ไปไหนเลยนะ คนบ้าหรือเปล่า รักรถเอาไว้หนุนใจใหม่

นี่ก็เหมือนกัน เราทำคุณงามความดี ทำทุกอย่างแล้วทิ้งมัน เราข้ามพ้นดีและชั่ว
จิตมันถึงจะข้ามพ้นไปได้ไง แต่ถ้าเราไม่มีการกระทำอะไรเลยนะ วาง ทุกคนพูดคำนี้
หมด เป็นคนดีแล้วทำไมต้องไปวัด คืออย่างพวกเอ็ง เขาเรียกว่าคิสาธณะ นี่คิสาธณะ
ของนี้เป็นของคิสาธณะ ของข้างนอก ใครก็เกื้อกูลกัน เกื้อกูลกันช่วยเหลือเจือจานกัน
ได้ แต่ความดีของส่วนตนมันอยู่ไหน อย่างเช่น ความสุข สมบัติ ความจริงของเรามันอยู่
ไหน นี่ถ้ามาปฏิบัติตรงนี้ความดีอย่างนี้ดี อริยมุขมันอยู่ตรงนี้

อย่างที่บอกเมื่อไหร่ไง สมบัติสร้างเสร็จแล้วใครดูแลต่อ และอริยมุขของเราใคร
จะดูแลต่อ ไม่ได้ดูแลต่อด้วยไม่เห็นของกูอีกต่างหากละ มันอยู่ในนี้ แล้วมันจะไปกับ
เรา นี่ถ้าทำอย่างนั้นปีบ การกระทำการปฏิบัติมันก็มีแรงกระตุ้นเห็นใหม่ แต่ถ้าเราไม่มี
ไม่มีแรงกระตุ้นอย่างนี้เลยนะ ขาอ่อน ไม่มีความจริงจัง ไม่มีอะไรเกิดขึ้นมาเลยละ เรา
เอาไม่ไหวหรอก ถ้ามีแรงกระตุ้นอย่างนี้ละ เรามีครูบาอาจารย์ พวกหมู่คณะพระเขามา
ถามเราบ่อย ว่าเรามันมีแรงกระตุ้นอะไร มันถึงมีความมุมานะได้ขนาดนี้ เราบอกว่า
เราอยู่กับครูบาอาจารย์ เราอยู่กับหลวงตาครูบาอาจารย์ อย่างนี้แหละเราเปรียบเหมือน
เวทิมวย กูมีเชือกฟิงนะ เวลากูไม่ไหวกูก็ฟิงเชือก แล้วกูก็ดึงตัวออกมา แล้วคอย
กระตุ้นนะไปอยู่กับท่าน เวลาเบตหมดอย่าง พอขึ้นไปหาโค่นค่าใจ โหยฟิงเชือก

โยม : หลวงพ่อมีบุญวาสนาเยอะ อย่างผมไปบวชนะครับ ผมตั้งใจจะบวช
ตลอดชีวิตเหมือนกัน แต่บวชบ้านนอกแล้วก็ไม่มีครูบาอาจารย์ พระก็ยังเล่นเตะตะกร้อ
เตะฟุตบอลอะไรครับ เวลาผมไปบวชมานึกๆ ดูแล้ว เราก็ เอ้อ มาบวชทำไมนะ แล้วมัน
ไม่เกิดปัญญาไม่เกิดอะไรเลยก็เลยต้องสึกออกมา

หลวงพ่อ : เหมือนกันนะ เราบวชพรรษาแรกๆ เราก็ยังไม่มี เราไม่ได้บวชกับครูบา
อาจารย์ที่เข้มขันเลยเพราะอะไร เพราะมันกลัวไม่ไหวเหมือนกัน เราก็มาบวชอย่างนี้ก็
ไม่มีครูบาอาจารย์เหมือนกัน พรรษา ๑ พรรษา ๒ เราถึงลุ่มๆ ดอนๆ ใจ เราได้หลักตั้งแต่
พรรษา ๓ พอพรรษา ๓ ได้หลักแล้ว แต่พรรษา ๑ พรรษา ๒ นี้ลุ่มๆ ดอนๆ ใหม่ๆ ที่ออก

ปฏิบัติเองนะ เข้าป่าเข้าเขาเองตลอด พรรษา ๑ พอบวชปั๊บ ออกพรรษามันอย่างนี้ มันเห็นสภาพอย่างนี้ละ ไปเล่นนะเก็บของ ไปเลย แล้วลุยอย่างเดียว ลุยอย่างเดียว

เหมือนอย่างที่ว่านี้ข้างนะ ไม่มีควาญจีมันนะ ข้างมันก็ไปประสามันนะ ใจไม่มีคนคุมมันนะ มันก็ไปประสามันนะ จนเรามาเจอหลวงปู่จวนนี่แหละ แล้วเมื่อก่อนเราเหมือนกับโยมนี่แหละ เราถึงเข้าใจโยมไง เมื่อก่อนเราออกปฏิบัติใช่ไหม เราว่างๆ อย่างนี้ มันมีความคิดนะ เราอ่านหนังสือมาเยอะ นักวิชาการบอกว่า อวิชชาดับแล้วเป็นพระอรหันต์ พอจิตมันว่างหมดเลย อวิชชามันดับแล้วโว้ย แล้วพระอรหันต์มันอยู่ไหนนะ ก็จะเป็นพระอรหันต์แล้ว พระอรหันต์มันอยู่ไหนนะ มันถึงงงใจไหมเพราะทางวิชาการ

นี่เป็นความเห็นเรานะ ความคิดเรานะทฤษฎีของเราเองบอกว่าถ้าอวิชชาดับ อวิชาไม่มีแล้วเป็นพระอรหันต์ พอจิตสงบแล้ว ในความรู้สึกเรานะ เราคิดว่าอวิชชามันดับ เราก็ติดความว่างอย่างนี้ แล้วก็ไปหาคนไหนไปหาพระ พระตอบกันไม่ได้นะ ไปถามพระองค์ไหนก็ตอบไม่ได้ ถามมาเรื่อยๆ

พอไปอีสานเราคงค์ไป เขาบอกว่าถ้าเอ็งมาอีสานนี้ ถ้าไม่ได้ไปภูทอกเอ็งก็ไม่ได้ไปอีสาน เราก็เข้าไปที่ภูทอกไปอยู่กับอาจารย์จวนนะ หลวงปู่จวนพอคืนนั้นวันสองวันท่านก็เทศน์นะ อวิชาอย่างหยาบมิ่งนะสงบตัวลง อวิชาอย่างกลางมิ่งยังไม่เห็นมันเลย อวิชาอย่างละเอียดในหัวใจมิ่งยังอีกเยอะแยะเลย เออจริงวะ รัคคอป้อก ขยับไม่ได้เลย มันคิดเลยเออวะ ถูถามพระมาเยอะแยะเลย มันตอบกูไม่ได้ พอมันเป็นอย่างนั้นปั๊บนะ ลุยต่อได้ไง คือหยาบๆนะ อวิชาอย่างหยาบๆ คือสามัญสำนึกนะ มันแค่สงบตัวลง แล้วความขยันหมั่นเพียร ความเป็นจริงมีอีกเยอะแยะ ทำไมมิ่งไม่ทำต่อละ มันเลยทำต่อ ไม่งั้นจะ..เขาเรียกติด

เขาเรียกติดคือมันไม่ขยับใจ จิตเหมือนของมันติดอยู่ มันไม่ไปหรอก จิตมันอยู่แค่นี้ ความคิดอย่างนี้มันก็ลือคให้ความรู้สึกอยู่แค่นี้ มันไปไม่ได้หรอก พอหลวงปู่จวนท่านทะเลงทีเดียวพลั่วเดียวนะ โอ้มันไปได้เลยนะ มันไปต่อ ความเพียรต่อ จิตมันพุ่งเข้าไปอีก พอพุ่งไล่ไปๆ ก็เลยไปจับจิตได้ ไปทำได้ อยู่อย่างนั้น โอ้โฮแรงเต็มทีเหมือนกัน พอเครื่องบินตกเท่านั้นนะ ก็เหมือนเคยอย่างที่ว่าควาญไม่มีข้างนะ มันทุกซ์มาตั้งนานแล้ว พอมาเจอควาญข้างพอควาญข้างร่วงไปก่อน มันเลยบอกตัวเองเลย มิ่งต้องเข้าบ้านตาด มิ่งต้องเข้าบ้านตาด เช็ดตรงนี้ไง

ก็เข้าไปเจอหลวงตา หลวงตากระทืบต่อ กระทืบต่อ มันก็ไปได้ มันไปได้ตรงที่
 ประสาเรานักก็พามีกรรมการที่ดี ถ้านักก็พามีกรรมการที่ดีนะ นักก็พาเข้าข้างตัวเอง
 หมด กรรมการเข้าข้าง กรรมการให้คะแนน โกงเข้าข้างตัวเองนะ แต่ถ้าเป็นกรรมการที่
 ดีนะ ปี๊ดๆ มึงผิด มึงผิด มึงผิด มันก็ทำให้นักก็พานั้นเป็นนักก็พาที่ดี เจอครูบาอาจารย์ที่
 ดี ท่านสอนสิ่งที่ดีๆ เรา เราทำกับท่าน นี่มันถึงว่าครูบาอาจารย์นี้สำคัญมาก ถ้าได้ครูบา
 อาจารย์ที่ดีมา

โยม : หลวงพ่อครับ ขอเรียนถามรบกวนหลวงพ่อเป็นคำถามสุดท้ายครับ เออ
 คือปกติพระเวลาบวชจะมีปัญหาเรื่องของเขาเรียกว่าอะไร กามราคะ ใจไหมครับ คอย
 รบกวนเพราะเป็นธรรมชาติของมนุษย์ ทีนี้หลวงพ่อก็มีอะไรจะแนะนำว่าถ้าเกิดเราปฏิบัติ
 หรือว่าไปบวชหรือว่าถือศีลอะไรอย่างนี้ อะไรที่จะไม่ให้อย่างนี้มารบกวนจิตใจเราได้
 ต้องพิจารณาอย่างไร

หลวงพ่อ : เราคิดอย่างนี้เลยตอนเราบวชใหม่ๆ นะ มันก็มีปัญหาอย่างนี้เข้ามา แล้ว
 เวลาเราไปอยู่บ้านนอกๆ นี้ เราไปอยู่อีสาน เราไปอยู่บ้านนอกๆ นะ มันก็มีแต่พวกนี้
 ธรรมชาติของมนุษย์นะ มันก็มีอย่างนี้เข้ามา แต่เราแปลกนะ เราไม่วอแว เราไม่วอแว
 ตั้งมันมาก เพราะเราใช้เราบอก.. เวลาพระมีปัญหาเราถามอย่างนี้บ่อย บอกว่าจะ
 รักษาตัวอย่างไร เราบอกให้คิดสิ โทษนะ นี่คิดภาษาเราเอง มันคิดขึ้นมาเอง เพศแม่ ถ้า
 เพศแม่นี่เราถือว่าเป็นเพศของแม่เรา ก็คิดว่าเป็นเพศของแม่เรา มันไม่ให้ออกไปยุ่งนี้
 อันหนึ่งนะ

แล้วอย่างประสาเรานี้เวลาคิดนี้ ความโลภ ความโกรธ ความหลง ถ้าความโลภ
 ความโกรธ ความหลง มันเกิดจากอะไร ความโกรธ รากะนี่นะ โทสะเวลามันเกิดมันเกิด
 แรงมาก ถ้าโทสะเกิดแรงมาก เราต้องแผ่เมตตาไว้ก่อน ว่านี่คือญาติพี่น้องเรา เขาไม่ใช่
 ญาติโดยสายเลือดในปัจจุบันนี้ แต่เขาเคยเป็นญาติในชาติใดชาติหนึ่งมาก่อน
 พระพุทธเจ้าสอนไว้แล้วนี่ คนเกิดคนตายกันมานี้ไม่เคยเป็นญาติกันเลยไม่มี ถ้าคนเป็น
 ญาติกันมีอย่างนี้ เขาเป็นญาติของเรา เขาผิดโดยที่ว่าเขาไม่ตั้งใจเกิด ต้องคิดอย่างนั้น ถ้า
 คิดอย่างนั้นก่อนนะ เวลามันโพล่งขึ้นมา มันไม่แรง แล้วอย่างกรณีอย่างนี้นะ อย่างเพศ
 แม่ ไปทำอย่างนั้นปี่ปี่คือญาติของเราละ โดยสามัญสำนึกก็ญาติของเราละ เราไปคิดใน
 สิ่งที่มีมันผิดปกติมันไม่สมควรจริงไหม

เราจะบอกเลยนะ เวลาพวกเราคิดอยากทำดีทั้งหมดเลยนะ แต่ทำไมเราควบคุมอารมณ์ไม่ได้คือเราไม่ฝึกไว้ก่อนไง แต่ถ้าเราแผ่เมตตาไว้ก่อน โทสะ การแก้โทสะด้วยการแผ่เมตตา คิดว่าเป็นญาติเราก่อน คือคิดดีกับเขาไว้ไปก่อน พอโทสะขึ้นมามันก็ห้ามได้ นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราคิดอย่างนี้ไว้ก่อน เวลามันจะยุ่งออกไป เหมือนหลวงตาว่านี่ ตบมันไว้ก่อน ตบความคิดนี้ไว้ก่อนตบความรู้สึกไว้ก่อนเลยไม่ให้ออกไปยุ่งกับมันอย่างนั้น ถ้ามันจะออกไปยุ่งนี้มันก็ต้องลดลงมา ไม่งั้นมันออกไปแล้วมันยุ่งไง เพราะอะไรรู้ไหมเพราะมันคิดที่ ๑ นะ มันคิดครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๓ ถ้าไม่มีเลยนะ มันจะคิดไม่ให้มันคิด มันก็จะไม่มีสอง สามไปเรื่อยๆ เอาไม่อยู่ๆ พระมาถามอยู่ เวลาพระมาฟังเทศน์นะ แล้วถามว่าแล้วเอาตัวรอดมาได้ยังไง เอาตัวรอดมาได้ยังไง เอาเนาะ